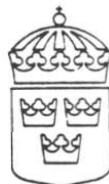

Motion till riksdagen

1990/91:U1

av Lars Werner m.fl. (v)

med anledning av prop. 1990/91:16 Svenskt
medlemskap i Europeiska banken för
återuppbyggnad och utveckling

Mot.
1990/91
U1-2

Svenskt medlemskap och anslag

Förslaget att Sverige ska ratificera överenskommelsen om upprättande av Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (hädanefter benämnd Europeiska banken), samt teckna andelar för 228 000 000 ECU, motiveras med att Europeiska banken har förutsättningar att lämna ett värdefullt finansiellt och tekniskt stöd till den omdaningsprocess som nu pågår i Östeuropa.

Vänsterpartiet har i en tidigare motion gällande proposition 1990/91:9, om höjning av Sveriges kvot till internationella valutafonden, framfört en rad principiella invändningar. Till stora delar gäller samma invändningar i detta fall.

EG-kontrollerad bank

Europeiska banken är kontrollerad av EG och kommer dessutom till stora delar av sin verksamhet att vägledas av Internationella valutafondens (IMF) bedömningar och krav på åtgärder.

Med erfarenheterna från IMF:s hittillsvarande lånepolitik gentemot tredje världen vet vi att ingen hänsyn tas till de sociala konsekvenserna av strukturanpassningsprogrammen.

Det är uppenbart att Europeiska banken kommer att fungera på samma sätt. Programmen för Östeuropa ska nämligen utformas tillsammans med IMF, och i den överenskommelse som ligger till grund för bankens verksamhet skrivs ingenting om sociala hänsynstaganden.

De östeuropeiska staterna är politiskt instabila och riskerar snabbt att hamna i samma skuldfälla som många av tredje världens länder redan gjort.

”IMF-kravaller” i öst

Strukturanpassningsprogrammen för Östeuropa kommer att leda till snabbt växande arbetslöshet och kraftiga försämringar av olika sociala rättigheter. Det kan i sin tur på sikt medföra ”IMF-riots” – IMF-kravaller – vilket vi hittills bara sett i tredje världen. De säkerhetspolitiska konsekvenserna av sådan social oro i östra Europa ska inte underskattas.

Uppläggningsen av överenskommelsen för den Europeiska banken visar också den uppenbara risken att Östeuropas stater, för överskådlig tid framöver, kommer att vara fast i ett skuldberoende till framför allt EG-staterna. Från att tidigare varit politiskt-ekonomiskt beroende österut till Moskva, knyts nu dessa östeuropeiska stater istället upp i ett beroende västerut till Bryssel. Östeuropa riskerar att bli EGs egen bakgård.

Vi anser inte att Sverige ska bidra till en sådan utveckling. Vårt lands biståndspolitiska mål syftar till resurstillväxt, ekonomisk och social utjämning, ekonomisk och politisk självständighet, demokratisk samhällsutveckling och omsorg om miljön. Ytterst få av dessa mål finns överhuvudtaget omnämnda i den överenskommelse som ska ligga till grund för Europeiska bankens verksamhet. Mot denna bakgrund ser vi inga motiv för Sverige att ratificera överenskommelsen.

Odemokratiskt röstförfarande

Europeiska banken avser också att kopiera IMF:s odemokratiska röstningsförfarande. Antal röster ska fördelas efter antal tecknade andelar, vilket i Europeiska banken leder till att EG har egen majoritet.

Vänsterpartiet har sedan länge verkat för att Sverige ska agera för en demokratisering av IMF:s beslutsprocess. Vi anser det därför vara fel om Sverige skulle stödja uppbygget av ännu en internationell bank som bygger på de rika staternas ekonomiska och politiska makt och kontroll över de låntagande staterna.

Alternativ

Istället för att ansluta sig till denna EG-kontrollerade bank borde Sverige, och de nordiska länderna, ställa sig i spetsen för ett arbete som syftar till att stödja Östeuropas demokratisering, med ekonomiska program som bygger på principer om sociala och miljömässiga hänsynstaganden.

Internationella banker och fonder som behövs för ett sådant arbete måste vara demokratiskt uppbyggda och respektera principen ett land-en röst. Dess finansiella bas bör framför allt byggas på resurser som frigjorts från militär rustning.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår proposition 1990/91:16 punkterna 1, 2 och 3 gällande svenskt medlemskap i Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling,
2. att riksdagen hemställer hos regeringen att till riksdagen återkomma med initiativ syftande till ett internationellt stöd till Östeuropa i enlighet med de i motionen anförda principerna.

Stockholm den 1 november 1990

Mot. 1990/91

U1

Lars Werner (v)

Berith Eriksson (v)

Bo Hammar (v)

Ylva Johansson (v)

Lars-Ove Hagberg (v)

Margó Ingvardsson (v)

Bertil Måbrink (v)